

СӨЖ

Дайындаған Шарапова З
Қабылдаған

КІРІСПЕ

- Дәрігердің коммуникативті дағдыларды жүргізе алу дәрежесі дәрігердің науқаспен, әріптестерімен жақсы қарым-қатынас құра алуына оң әсерін тигізері сөзсіз. Емхана дәрігері коммуникативті дағдыларды жоғары дәрежеде жүргізе алса, бұл емхананың да, дәрігердің де беделін асырады. Сол себепті, дәрігер басқа дәрігердің де, өзінің де коммуникативті дағдыларды жүргізу дәрежесін бағалай алуы тиіс. Коммуникативті дағдыларды жүргізу дәрежесін бағалау арқылы, дәрежені одан ары арттыруға мүмкіндік аламыз.

- «Адам өміріндегі ең тамаша нәрсе – оның басқа адамдармен қарым-қатынасы» деп А. Линкольн айтпақшы әрбір есі кіріп, етек жап-қан адам-белгілі бір қоғамның мүшесі болып табылады, ол қандай болмасын сүйікті бір ісімен айналысады, түрлі адамдармен қарым-қатынаста болады.

Жеке адамның өзіндік ерекшелігін бағалау, нені қалайтындығын білу, көңіл күйін қадағалау әрі науқасқа ерекше көңіл аудару - ол әр дәрігердің міндеті болып табылу керек.

- Клиникада коммуникациялық дағдыларды тиімді пайдалану - «Ақ халатты абзал жандар» деп атанған дәрігердің парызы деп санауымыз қажет.
- Коммуникативтік дағдылар дегеніміз, парыз, адамгершілік, міндет, кәсіби этика туралы ғылымдарды белгілейді. Адамдар арасындағы болатын түрлі қиыншылықты жеңу үшін түрлі кәсіби қызмет дағдыларын кеңірек пайдаланған абзал.

ДӘРІГЕРДІҢ КОММУНИКАТИВТІ ДАҒДЫЛАРДЫ ЖҮРГІЗУ ДӘРЕЖЕСІН БАҒАЛАУ

- Науқас адамның ауруын анықтауда, тиімді емшараларын тағайындап, іске асыруда, оның нәтижесі оңды болуы дәрігердің адамгершілік қасиеттеріне, басқа адамдармен қарым-қатынас құра білуіне, яғни коммуникативті дағдыларды жүргізу дәрежесені байланысты. Ал, дәрігердің коммуникативті дағдыларды жүргізу дәрежесін қалай бағалауға болады?

2. Ең жоғарғы байлық – адам өмірі.

3. Дәрігер әрбір науқастың жеке өмірін сыйлау керек, моральға жатпайтын қылықтардан аулақ болу керек.

4. Дәрігер кәсіби этикасын, өзінің мамандығын сыйлауға тиіс.

«Гиппократ анты» - негізгі медициналық этиканың ережелер кешені, мұнда уақыт айырмашылығына қарамастан, қазіргі кезге дейін сөздері өзекті болып тұр:

1. «Қауіп келтірме». Әрбір ем барлық іс-әрекеттер, дәрігердің нұсқаулары аурудың жағдайын жеңілдетуге бағыттталып, оған пайда әкелу керек – бұл басты этикалық принцип.

■ **Науқас адамдармен жұмыс жасау – қиын әрі үлкен жауапкершілікті талап ететін қызмет.**
Дәрігердің кәсіби қызметі ауру адаммен байланысты: тірі ағзаларды құрайтын биологиялық жүйелердің ерекшеліктеріне ғана байланысты емес, сонымен қатар қоғамдық байланыстың әр түрлі болуы қайталанбас психикалық көрініс құрайтын тәуелділікке байланысты.
Дәрігердің мамандығы – ерлік.

- Коммуникативті қатынас «Дәрігердің қабылдауы» деп аталатын тақырып бойынша жүргізіледі. Дәрігер науқаспен танысу барысында жалпы сұрақты бере отырып, жауабын «ауру тарихы» кітапшасына жазып отырады. Тілдік қатынастағы сұрақ-жауаптардың материалы алғашқы танымдық тапсырмада үйретілген:

- - Қайда тұрасыз?

- - Осы қалада «Төле би» көшесінде тұрамын.

- - Қайда жұмыс істейсіз?

- - Мектепте мұғаліммін.

- 4-көріністе дәрігер ауру түрін анықтау үшін клиникаға байланысты сұрақтарды береді. Науқасқа сұрақ:

- - Қай жеріңіз ауырады?

- - Ауа жетпей тұрған сияқты сезінемін.

- - Ентігесіз бе?

- 5-көріністе дәрігер «панендоскоп» аспабымен науқастың кеуде тұсын тыңдап жатқан кезін «терең дем алыңыз», «дем алмай ауаны ішіңізде ұстаңыз» деген сөйлеу әрекеттерін түсірді.
- 6-көріністе дәрігер:
  - - Жүрегіңіз қысыла ма?
  - - Жүрегіңіз шаншып ауыра ма?
  - - Жүрегім сыздап, батып ауырады?
  - - Қай кездерде ауырады, жұмыс кезінде ме? Көп жүргенде ме?